

เอกสารหลัก 2 ความมั่นคงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ : การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

1 กรกฎาคม 2564

1. ความสำคัญ สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

1.1 นิยามและคำจำกัดความ

การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ ตั้งอยู่บนฐานความคิดให้ชาวบ้านเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยการนำเอาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิตและวิถีการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นต้นทุนหรือปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน ตั้งแต่การตัดสินใจวางแผน การดำเนินงาน การสรุปบทเรียน โดยเน้นให้เกิดความยั่งยืนสู่คนรุ่นหลาน และเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงความสามารถในการรองรับธรรมชาติเป็นสำคัญ (สินธุ์ สโรบล และคณะ, 2545) รวมถึงมุ่งพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญ เป็นการสร้างศักยภาพของคนในชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางของชุมชน และเป็นการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่นให้มีความสำคัญกับผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนและสภาพแวดล้อม และเป็นเครื่องมือสู่ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน เพื่อขยายระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนให้กว้างออกไป (นวพันธุ์ นาคบรรพ์, 2550)

ทั้งนี้การวางแผนพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวที่ดีจะทำให้เกิดโอกาส อาชีพ และรายได้ในชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติในชุมชน โบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศิลปะงานหัตถกรรมและวัฒนธรรมประเพณี ช่วยในการพัฒนาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นเพราะเป็นสถานที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมา (WTO, 1998) สอดคล้องตามกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal-SDGs) ที่ต้องการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการภายในปี ค.ศ.2030 (พ.ศ.2573) ซึ่งให้เห็นถึง การขจัดความยากจน การป้องกันและฟื้นฟูระบบนิเวศน์ การยุติการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ มีการใช้ฐานทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้นักท่องเที่ยว มีการกำหนดทิศทางและการจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ชุมชน มีการพัฒนาคน การสร้างรายได้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน

1.2 สถานการณ์สำคัญการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวบนฐานคิดที่เน้นความสำคัญของการฟื้นฟู และอนุรักษ์สภาพแวดล้อม รวมทั้งอัตลักษณ์ วิถีชีวิตจารีตประเพณีที่แตกต่างกัน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559)

จังหวัดตรังเกิดการตื่นตัวและเริ่มดำเนินการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกิดขึ้นในช่วงแรกก่อนปี พ.ศ. 2550 เป็นการดำเนินการในลักษณะกลุ่มท่องเที่ยวโฮมสเตย์ มีชุมชนที่ดำเนินการ ได้แก่ บ้านหยงสตาร์ เกาะมุกด์ เกาะลิบง บ้านลำขนุน นาหมื่นศรี บ่อหิน มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนท่องเที่ยว ทั้งนี้ภายใต้ข้อจำกัดบางพื้นที่ต้องยุติการดำเนินการของกลุ่มแต่ในบางพื้นที่ก็มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง

ต่อมาภายใต้นโยบายรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวระบุในแผนพัฒนาระดับชาติตลอดจนแผนพัฒนาจังหวัดมีแนวนโยบายและแผนงานสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ กำหนดให้จังหวัดตรังเป็นพื้นที่เป้าหมายในการยกระดับรายได้และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงชุมชนท้องถิ่นโดยเน้นการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.) ในระดับจังหวัดมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยบรรจุโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ให้มีคุณภาพเพื่อสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตรัง, 2561)

ขณะเดียวกัน พบว่า แผนงานโครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐอื่น เช่น โครงการ OTOP นวัตกรรม ของสำนักงานพัฒนาชุมชน โครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industry Village : CIV) ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสำนักงานวัฒนธรรม เป็นต้น ตลอดจนสถาบันวิชาการระดับอุดมศึกษาในทูลเกล้าฯ ส่งเสริมงานท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งการบริการวิชาการ และโครงการวิจัย เริ่มมีการช่วยส่งเสริมการสื่อสารประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวจากภาคเอกชนบ้าง รวมถึงมีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นชมรมส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของกลุ่มคนทั้งภาคชุมชน ภาควิชาการ ภาคเอกชนที่มีแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวยั่งยืนเพื่อประสานความร่วมมือช่วยกันหนุนเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

ทั้งนี้ ฐานข้อมูลการพัฒนาและส่งเสริมกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง ปี 2564 พบว่ามีเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยวรวม 55 พื้นที่ โดยแบ่งเป็น

1) ชุมชนพีเลียงระดับ A คือ กลุ่มชุมชนต้นแบบควรมีการส่งเสริมการตลาด จำนวน 7 พื้นที่ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลาในกระชังบ้านพรงูด (บ่อหินฟาร์มสเตย์) วิสาหกิจชุมชนล่องแก่งบ้านเขาหลัก วิสาหกิจส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะลิบง วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเรียนรู้พลังงาน สืบสาน

ภูมิปัญญาชุมชนเห็ด วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านหน้าเขา-ในวัง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มประมงพื้นบ้านน้ำราบ และวิสาหกิจชุมชนผ้าทอนาหมื่นศรี

2) ชุมชนกลุ่ม B คือ กลุ่มชุมชนที่อยู่ในระดับดี ควรมีการพัฒนาในบางด้านจำนวน 11 พื้นที่

3) ชุมชนกลุ่ม C คือ กลุ่มชุมชนที่กำลังเริ่มต้น มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวแต่ยังขาดการจัดการที่ดีที่เป็นระบบจำนวน 30 พื้นที่

4) ชุมชนกลุ่ม D คือ กลุ่มชุมชนที่กำลังยกระดับชุมชนให้เป็นชุมชนท่องเที่ยว จำนวน 7 พื้นที่

แต่ผลการศึกษา พบว่า หลายพื้นที่มีการทำงานซ้ำซ้อนมากกว่าเป็นการหนุนเสริมจากหน่วยงานสนับสนุนทำให้ลดทอนพลังการทำงานแทนที่จะหนุนเสริมให้กับชุมชน

จากการรับฟังสถานการณ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัด วันที่ 10 มิถุนายน 2564 ที่ผ่านมาทางโปรแกรม zoom ออนไลน์ <https://zoom.us/j/9019029102> พบว่าในช่วงการระบาด COVID 19 ปี พ.ศ. 2563 - 2564 สำหรับชุมชนท่องเที่ยวมีการชะลอการดำเนินงานโดยหยุดกิจกรรมการท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยของคนในชุมชน กลุ่มสมาชิกท่องเที่ยวก็ประกอบอาชีพหลักทำเกษตรกรรมสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน ประมงพื้นบ้าน เป็นต้น สำหรับบางชุมชนมีการปรับตัวไปเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอดในชุมชน การเพิ่มช่องทางขายผลิตภัณฑ์ออนไลน์ มีการปรับตัวเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) รวมถึงการเตรียมแผนการขับเคลื่อนเมื่อการท่องเที่ยวเปิดดำเนินการอีกครั้ง ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐก็ชะลอการลงพื้นที่ชุมชน แต่มีการประสานงานให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ชุมชนเตรียมความพร้อม เมื่อช่วงที่สถานการณ์ระบาดไม่รุนแรงก็มีการประสานชุมชนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย มาตรฐานลักษณะ SHA (Amazing Thailand Safety & Health Administration) ของทางสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การขับเคลื่อนโครงการบวร On Tour ของทางสำนักงานวัฒนธรรม เป็นต้น โดยประเด็นข้อห่วงใยและข้อกังวลต่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ผ่านมามีประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ประเด็นความปลอดภัยซึ่งมีผลจากสถานการณ์การระบาด COVID-19 2) ประเด็นความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนในทุกระดับ 3) ประเด็นการมีช่องว่างระหว่างการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการท่องเที่ยวกระแสหลัก และ 4) ประเด็นการพัฒนาที่ต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตธรรมชาติ

ดังนั้นการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง จึงต้องมีการดำเนินงานร่วมกันอย่างจริงจังของทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในการปรับตัวทั้งด้านการรองรับและการป้องกัน โดยเฉพาะการปรับตัวของชุมชนที่ต้องรับดำเนินการซึ่งเหล่านี้ถือเป็น New Normal ของชุมชน ที่ควรมีระบบการจัดการเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย เน้นสร้างผลกระทบทางบวกและลดผลกระทบทางลบต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากที่สุด โดยการสร้างความมั่นใจทั้งในด้านของนักท่องเที่ยวและด้านชุมชนบนพื้นฐานของความปลอดภัยเพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี ถือเป็นการพัฒนาด้านการประเมินความสุขซึ่งจะช่วยให้ไปสู่การสร้างเติบโตอย่างสมดุล

1.3 หน่วยงาน องค์กร กลไกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

1.3.1 หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	บทบาทภารกิจ
หน่วยงานหลัก	
สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา	เป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกระดับให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การบูรณาการและสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตลอดจนปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว และสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีการบริการที่ดี มีคุณภาพ และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วม
องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.)	เป็นหน่วยงานประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารการพัฒนาในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนรวมถึงการประสานกับหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นและประชาชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับจังหวัดตรังอยู่ภายใต้เขตพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอันดามัน โดยที่ผ่านมามีการหนุนเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนต้นแบบ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงาน ตรัง	เป็นหน่วยงานในการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดตรัง สร้างสรรค์สินค้าการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ บูรณาการการขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานให้พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพและกระจายรายได้อย่างยั่งยืน ที่ผ่านมามีการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน
กรมการท่องเที่ยว	เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านบริการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีหน้าที่ที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิ การตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงประสานและสนับสนุนการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนให้สามารถดำเนินการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

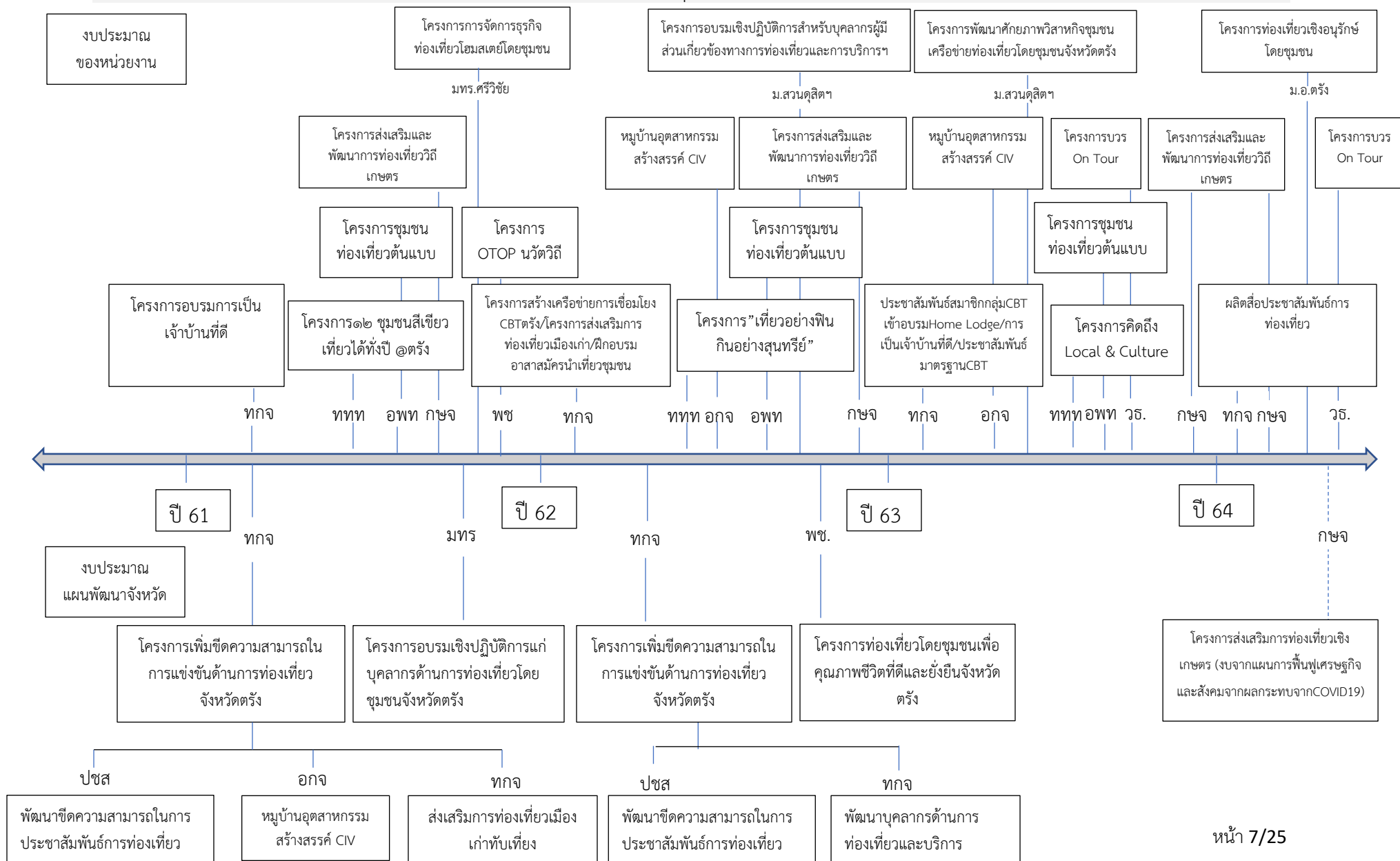
หน่วยงาน	บทบาทภารกิจ
หน่วยงานสนับสนุน	
สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดตรัง	เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาระบบและกลไกการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดตรัง	เป็นองค์กรในการบูรณาการทางวัฒนธรรมและนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
สำนักงานเกษตร จังหวัดตรัง	เป็นหน่วยงานในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้า การศึกษาวิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน
สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดตรัง	เป็นหน่วยงานส่งเสริมพัฒนาเพื่อเพิ่มผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมการผลิต การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอุตสาหกรรม และการกำกับดูแลการประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมและเหมืองแร่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลศรีวิชัย ตรัง	เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การท่องเที่ยว) มีภารกิจการเรียน การสอน งานวิจัย และการบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง	เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว) มีภารกิจการเรียน การสอน งานวิจัย และการบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์นอกที่ตั้งตรัง	เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การท่องเที่ยว) มีภารกิจการเรียน การสอน งานวิจัย และการบริการวิชาการ
สภาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวจังหวัดตรัง	เป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนของเอกชนในจังหวัดตรังในการส่งเสริม พัฒนา แก้ปัญหา ยกระดับมาตรฐานบริการท่องเที่ยวและประสานงานกับภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
สมาคมธุรกิจการ ท่องเที่ยวจังหวัดตรัง	เป็นการรวมตัวของบริษัท /บุคคลที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว เพื่อประสาน ประโยชน์ และการพัฒนาภาคธุรกิจร่วมกันให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
สมาคมการท่องเที่ยวและ โรงแรมจังหวัดตรัง	เป็นองค์กรภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจประเภทที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวและโรงแรม การสนับสนุนช่วยเหลือสมาชิกแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ

หน่วยงาน	บทบาทภารกิจ
บริษัทประชารัฐสามัคคี จังหวัดตรัง(วิสาหกิจเพื่อ สังคม)	เป็นองค์กรภาคเอกชนในรูปแบบบริษัทที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2559 ภายใต้ นโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจของรัฐบาลโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนินการเน้นการทำงานใน 3 กลุ่มงานการเกษตร แปรรูป และการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ชมรมส่งเสริมและ พัฒนาการท่องเที่ยวโดย ชุมชนจังหวัดตรัง	เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้ที่เกี่ยวข้องการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งภาคชุมชน ภาคเอกชน ภาควิชาการเข้าเป็น สมาชิกเพื่อร่วมคิดและร่วมขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

นอกจากนี้ยังพบว่ามีสื่ออิสระ บล็อกเกอร์ที่มีการช่วยถ่ายทอดความงามของแหล่งท่องเที่ยวและ
ชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดตรังในช่องทางต่าง ๆ เช่น ภาพถ่ายผ่านทาง fbเพจ @ตรังที่นั้จังหวัดตรัง รวมถึง
มีเครือข่ายศิลปินที่ร่วมถ่ายทอดความงามผ่านงานศิลปะ ทั้งภาพวาด และงานแสดงศิลปะต่าง ๆ

จากการทบทวนข้อมูล พบว่า การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรังที่ผ่านมา
โดยเฉพาะในช่วงปี 2561-2564 มีการสนับสนุนกิจกรรมโครงการจากหน่วยงานหลัก หน่วยงานสนับสนุน
ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ อย่างหลากหลาย ดังนี้

ส่วนที่ 2 Time line การทำแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหน่วยงาน 2561-2564

1.3.2 คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

● **คณะทำงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ จังหวัดตรัง (E3)** เป็นกลไกตามนโยบายรัฐบาลลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ มุ่งเป้าการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านการแปรรูป และด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีคำสั่งแต่งตั้งตั้งแต่ปี 2562 และคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในคณะทำงานฯ มีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อน การกำหนดแนวทางการปฏิบัติและแผนการดำเนินงานในพื้นที่ การประสานการปฏิบัติงานและบูรณาการการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

● **คณะกรรมการประเมินมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง**

หลักเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ชุมชนมีแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนจากฐานทรัพยากรที่มีอย่างมีอัตลักษณ์ และเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชนตนเองทำให้ชุมชนเกิดรายได้ มีอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี
2. ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
3. ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน
4. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม
5. ด้านคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
6. ด้านส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการ

ด้านการเข้าถึงตลาดและการทำงานร่วมกับผู้ประกอบการนำเที่ยวภายนอก

ทั้งนี้กลุ่มที่ได้ผ่านการรับรอง “มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน” ดังนี้

ประจำปี 2562

1. วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด (บ่อหินฟาร์มสเตย์) อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ประจำปี 2563

1. กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง (ระดับดีเยี่ยม)
2. วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด (บ่อหินฟาร์มสเตย์) อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง (ระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนอาเซียน)

● **คณะกรรมการประเมินที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หรือ มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย**

ประกาศกรมการท่องเที่ยวว่าด้วย “มาตรฐานการท่องเที่ยวที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หรือ มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เน้นการพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญกับการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายในชุมชน โดยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยนั้นเป็นกระบวนการและวิธีการตรวจสอบประเมินมาตรฐานที่มีคณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในระดับจังหวัด (มาตรฐานโฮมสเตย์ กรมการท่องเที่ยว, 2564) โดย

คณะกรรมการตรวจประเมินโฮมสเตย์ประจำจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทน พัฒนาการจังหวัดหรือผู้แทน นายแพทย์สาธารณสุขหรือผู้แทน ผู้อำนวยการททท. ภาค หรือผู้แทน ผู้แทนสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านการท่องเที่ยว นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว ผู้แทนคณะกรรมการอำนวยการฯ ผู้แทนกรรมการท่องเที่ยว ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

ทั้งนี้ชุมชนที่ได้ผ่านการตรวจประเมินและรับรอง “มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564) ดังนี้

ประจำปี 2560

1. กลุ่มเกาะลิบงการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

2. บ้านลำขนุนโฮมสเตย์

ประจำปี 2561

1. วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด (บ่อหินฟาร์มสเตย์) อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

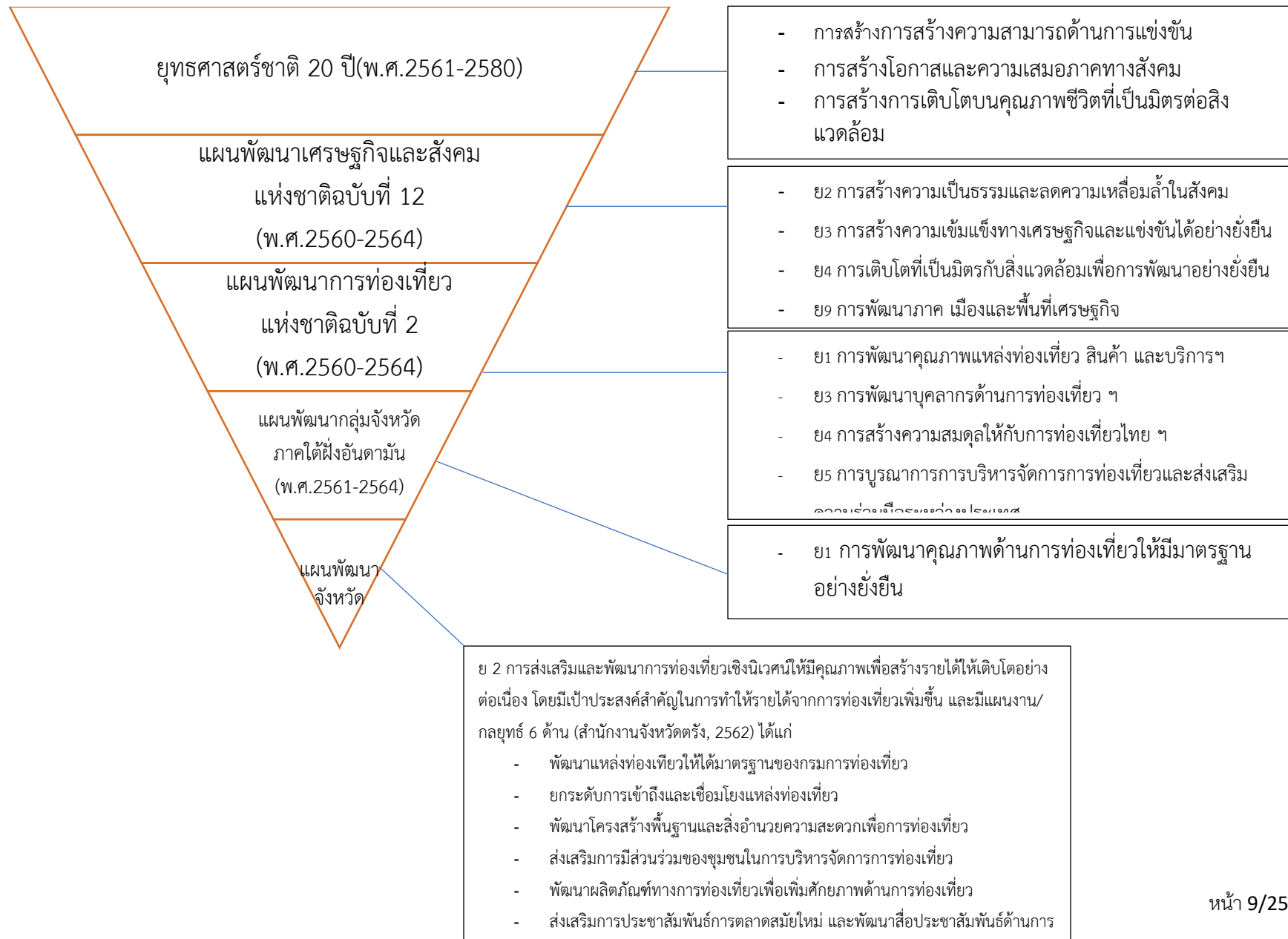
ประจำปี 2563

1. เกาะลิบงโฮมสเตย์

ทั้งนี้วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจูด (บ่อหินฟาร์มสเตย์) อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ได้รับรางวัลอันดับที่ 3 “หมู่บ้านท่องเที่ยวโฮมสเตย์ยอดเยี่ยม” ใน “โครงการประกวดสุดยอดหมู่บ้านท่องเที่ยวชนบท (Thailand Rural Tourism Award 2020)

1.4 นโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากการทบทวนข้อมูล พบว่า มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาครัฐตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับจังหวัดที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง ดังนี้

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่สร้างเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

นอกจากนี้ก็มีแผนพัฒนาแผนการพัฒนากองท่องเที่ยวจังหวัดตรังของภาคเอกชน ได้แก่

1) **แผนพัฒนากองท่องเที่ยวจังหวัดตรัง 2565-2568** เป็นแผนการพัฒนากองท่องเที่ยวที่ทางสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเจ้าภาพร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคชุมชน มีกระบวนการพัฒนาแผนร่วมกันโดยกำหนดวิสัยทัศน์ “ตรังอันดามันเมืองท่องเที่ยวแห่งสุขภาวะที่ดีระดับโลก Trang Andaman international wellness tourism” โดยมีพันธกิจ 6 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว/ทรัพยากรการท่องเที่ยวสำหรับรองรับการท่องเที่ยว
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวให้เพียงพอและได้มาตรฐาน
3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรการท่องเที่ยวให้สามารถบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การพัฒนากลไกการจัดการและบริการทางการท่องเที่ยว
5. การจัดการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ พบว่า ในแต่ละพันธกิจมีกลยุทธ์การทำงาน และแผนงานโครงการที่เชื่อมโยงหนุนเสริมการพัฒนากองท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

1.5 ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรค

1) ระดับหน่วยงาน

- การบูรณาการความร่วมมือและความต่อเนื่องในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังมีข้อจำกัดทำได้ส่วนใหญ่คือการสนับสนุนข้อมูลซึ่งกันและกันและมีการประชุมร่วมกันในคณะกรรมการคณะทำงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ จังหวัดตรัง (E3) ตามวาระแต่ขาดการวางเป้าประสงค์การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวตรังร่วมกันทำให้ต่างหน่วยงานต่างดำเนินการโครงการสนับสนุนชุมชนท่องเที่ยวส่งผลให้มีความซ้ำซ้อนในการสนับสนุนกิจกรรมในพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยว
- หน่วยงานภาครัฐขับเคลื่อนปฏิบัติการในพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง และสนับสนุนชุดข้อมูลความรู้ไม่เพียงพอที่ชาวบ้านจะนำไปต่อยอดได้
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขาดกระบวนการแสวงหาทางร่วมกับชุมชนในการพัฒนากองท่องเที่ยวโดยชุมชน
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมีบทบาทการหนุนเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนน้อย
- ขาดกลยุทธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนในแผนพัฒนาจังหวัด และ Road Map การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง
- หน่วยงานมุ่งสนับสนุนหลักการพัฒนาในชุมชนท่องเที่ยว แต่ขาดการสนับสนุนการเชื่อมโยงประสานของเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างต่อเนื่อง

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่ตรังเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

- ขาดการสนับสนุนงานมหกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนระดับจังหวัดที่จะช่วยเชื่อมโยงเครือข่ายและประชาสัมพันธ์ให้คนในจังหวัดและต่างจังหวัดรู้จักการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง
- ขาดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกระแสหลักกับการท่องเที่ยวชุมชน

2) ระดับเครือข่าย

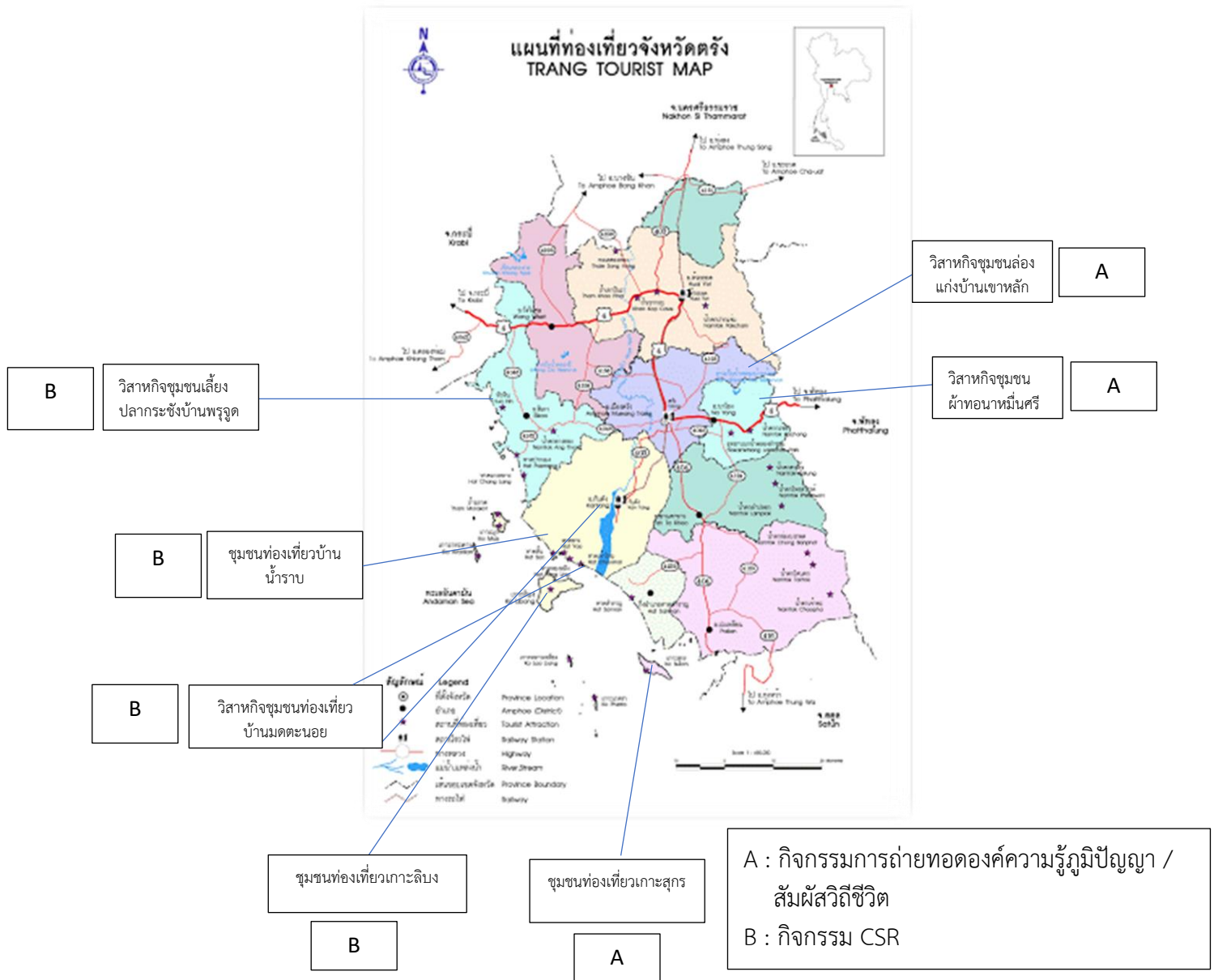
- แกนนำชุมชนรุ่นพี่ (เข้มแข็ง) มีภารกิจในหลายบทบาททั้งงานในระดับชุมชนและระดับจังหวัดทำให้ไม่สะดวกในการมาทำงานเชื่อมประสานขับเคลื่อนเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนระดับจังหวัด
- ขาดกลไกและกระบวนการสนับสนุนการขับเคลื่อนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง
- ขาดแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

3) ระดับชุมชน

- ขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเอื้อต่อการเข้าถึงชุมชนท่องเที่ยว และขาดการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว
- ขาดการพัฒนาด้านทักษะการบริหารจัดการท่องเที่ยว อาทิ การตลาด บัญชีต้นทุน ประชาสัมพันธ์ ภาษา การสื่อสาร เทคโนโลยี การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย
- ขาดการต่อยอดโจทย์การท่องเที่ยวชุมชนของพื้นที่สู่การวิจัย
- ขาดกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนรูปแบบใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว
- ขาดผลิตภัณฑ์สินค้าของฝากที่ระลึกที่มีคุณภาพ เช่น ขาดรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
- ขาดการสร้างโอกาสและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
- ขาดการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของคนชุมชน ตลอดจนปลูกฝังคนรุ่นใหม่ในชุมชนสำหรับการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2. ชุดความรู้ แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2.1 ชุดความรู้กิจกรรมและแนวปฏิบัติที่เกิดประโยชน์/นักท่องเที่ยวสนใจ

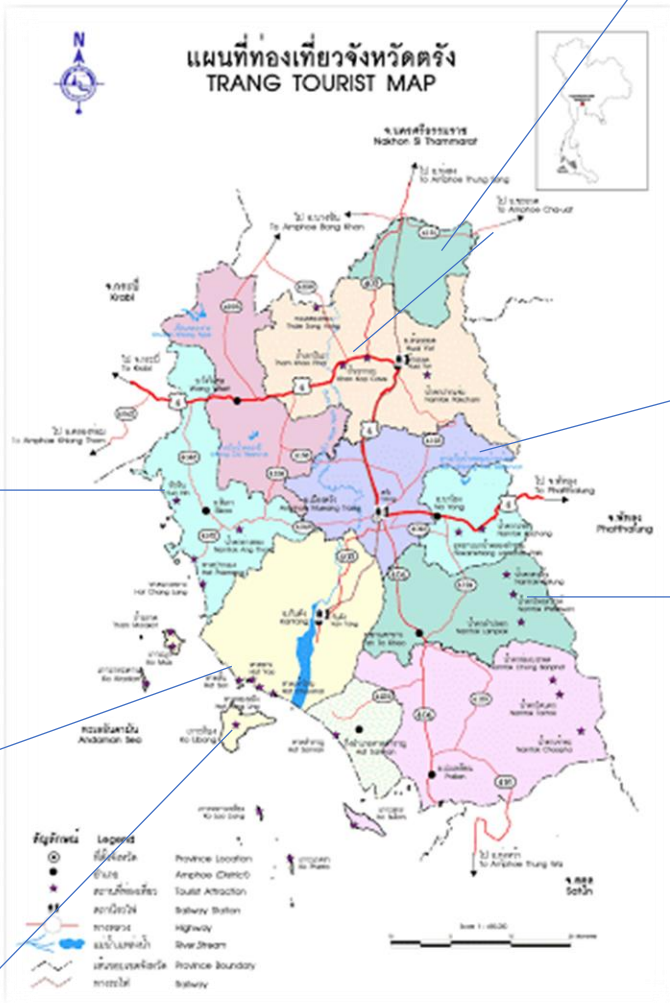

ภาพที่ 3 แผนที่ชุมชนท่องเที่ยว mapping พื้นที่ที่มีชุดความรู้กิจกรรมและแนวปฏิบัติที่เกิดประโยชน์และนักท่องเที่ยวสนใจ

2.2 ชุดความรู้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว
บ้านหน้าเขา-โนวัง

D

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว
แก่งบ้านเขาหลัก

D

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเรียนรู้
พลังงาน สืบสานภูมิปัญญา
นาชุมเห็ด

D

C

วิสาหกิจชุมชนเลี้ยง
ปลากระชังบ้านพรุจุต

C

ชุมชนท่องเที่ยว
บ้านน้ำราบ

C

ชุมชนท่องเที่ยวเกาะลิบง

C : ธนาคารหญ้าทะเล / ธนาคารปู

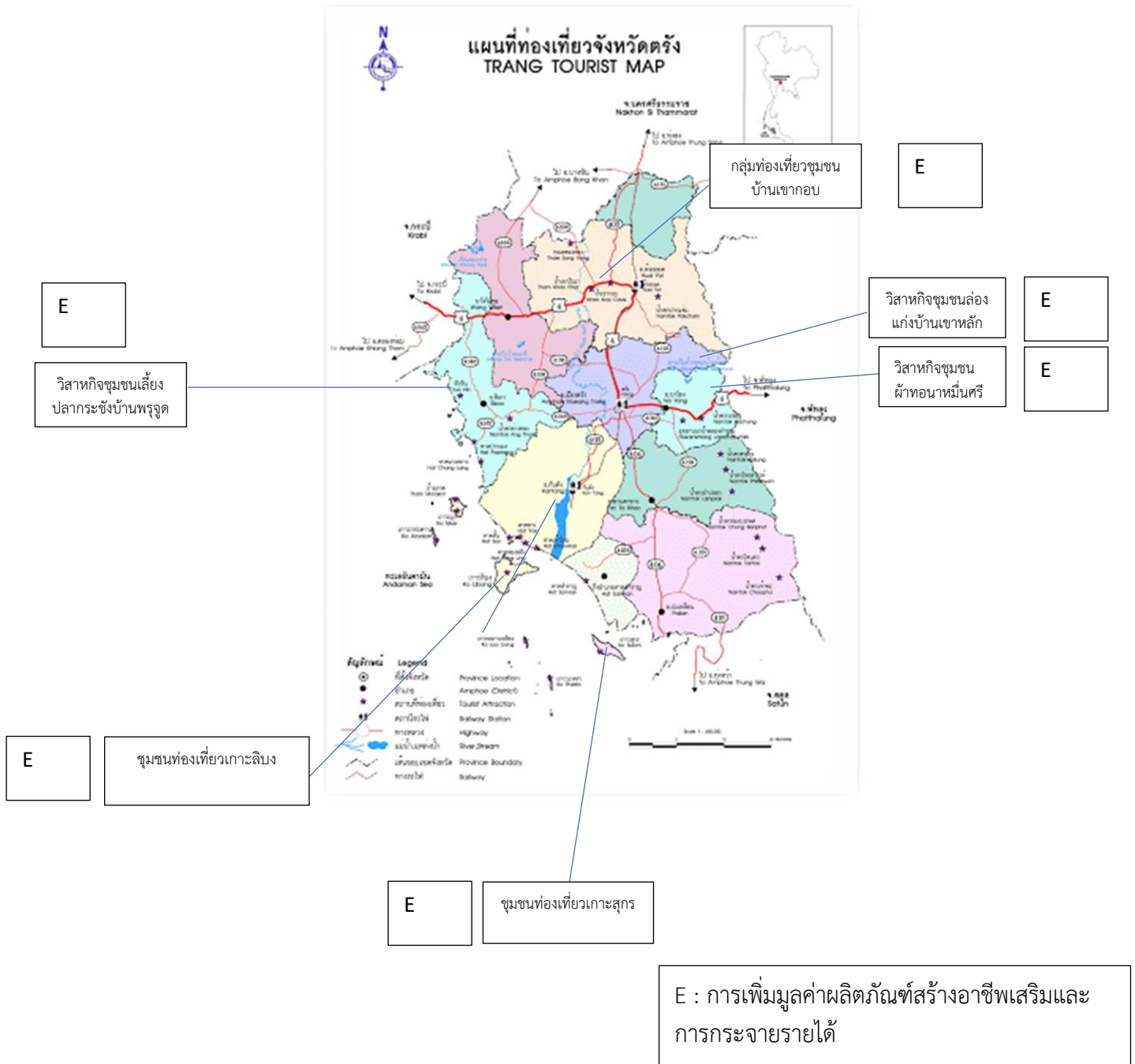
D : กติกาชุมชนเพื่อการจัดการฐานทรัพยากรฯ

ภาพที่ 4 แผนที่ชุมชนท่องเที่ยว mapping พื้นที่ที่มีความรู้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ

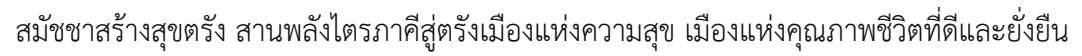

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่สร้างเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

2.3 ชุดความรู้การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สร้างอาชีพเสริมและการกระจายรายได้

ภาพที่ 5 แผนที่ชุมชนท่องเที่ยว mappingพื้นที่ที่มีชุดความรู้การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สร้างอาชีพเสริมและการกระจายรายได้

[illegible]

F,G

F

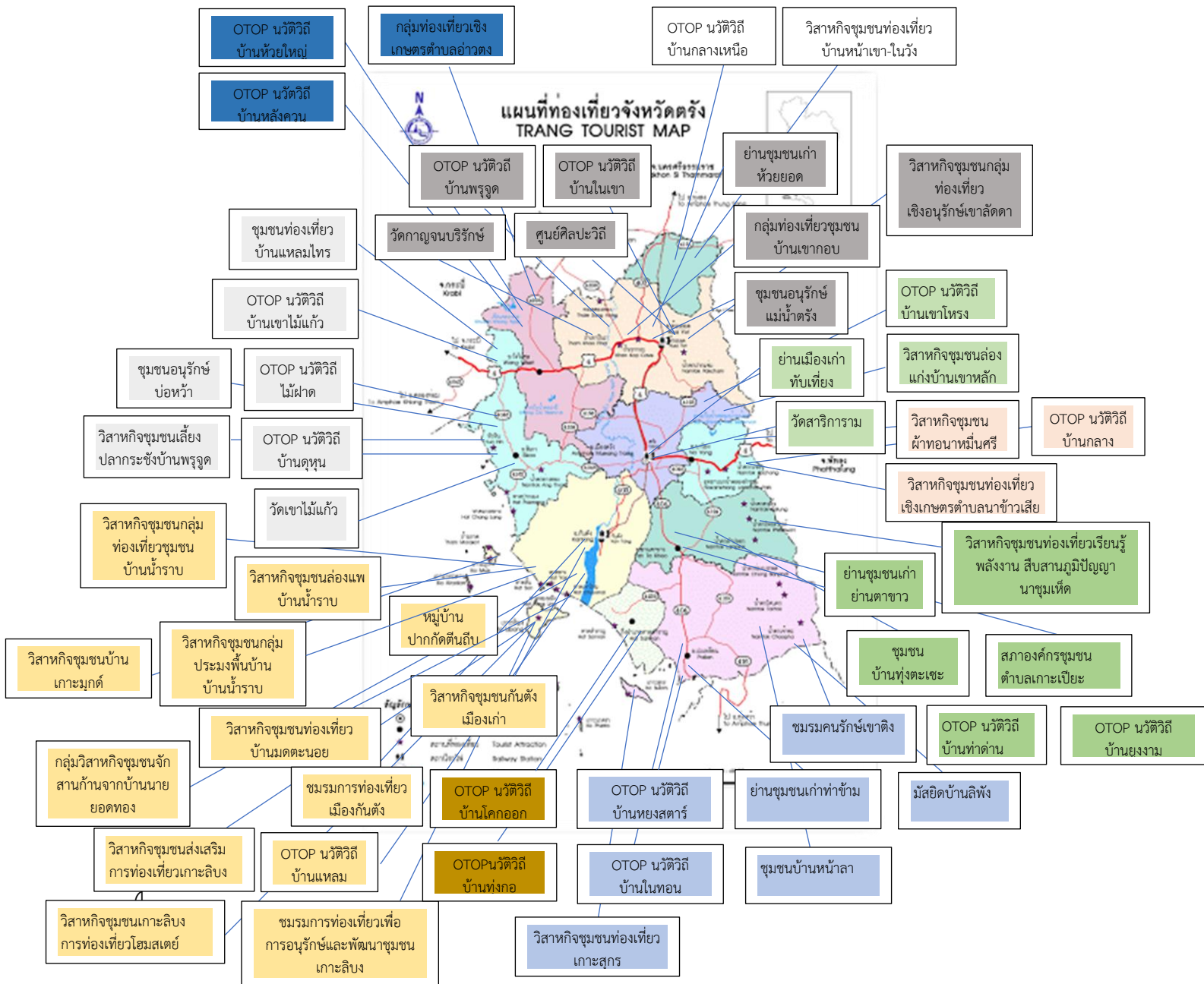
F

G

F : การพัฒนาผู้นำ/พัฒนาสมาชิก
G : การมีส่วนร่วมภายในชุมชน

หน้า 15/25

3. การพัฒนาศักยภาพคนและกลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ภาพที่ 7 แผนที่ชุมชนท่องเที่ยวประยุกต์จากฐานข้อมูลกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดตรัง สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตรัง (กุมภาพันธ์ 2564)

สมัชชาสุขตราง สานพลังไตรภาคีสู่ตรางเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรังมีลักษณะการรวมตัวของเครือข่ายแบบไม่เป็นทางการ มีการเชื่อมโยงกันชุมชนท่องเที่ยวด้วยกันในการพบปะ การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนและเยี่ยมเยียนกันให้กำลังใจในระหว่างชุมชนท่องเที่ยวด้วยกันบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ ส่วนใหญ่ใช้โอกาสในการประชุมของทางหน่วยงานภาคีสนับสนุนที่มีแผนงานโครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตรัง และสถาบันวิชาการในพื้นที่ในการพบปะปรึกษาหารือกัน

ในการประเด็นการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรังนั้น พบว่า แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตรังมักจะเน้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งปัจจุบันยังขาดการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกระแสหลักกับแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานตรัง จึงได้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นประชาสัมพันธ์ในเรื่องของอาหารชุมชน ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ของอาหารพื้นถิ่นของแต่ละชุมชน ตลอดจนการพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์ของฝาก ของที่ระลึกของชุมชนท่องเที่ยว โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรังเป็นหน่วยงานส่งเสริมหลัก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นที่รู้จัก และสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนอีกทางหนึ่ง

สำหรับการพัฒนาศักยภาพคนและภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง พบว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดตรังนั้น ได้ใช้แนวคิด “เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง” เพื่อมุ่งเน้นการถ่ายทอดแนวคิดประสบการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรเป็นสำคัญ มีภาคีเครือข่ายภาครัฐ และภาควิชาการในการหนุนเสริมระหว่างกัน เช่น การจัดการอบรมในหัวข้อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการอบรมในหลักสูตรการเป็นเจ้าบ้านที่ดี อบรมหลักสูตรนักสื่อความหมาย อบรมมัคคุเทศก์น้อย อบรมอาสาสมัครนำเที่ยวชุมชน อบรมทักษะภาษาต่างประเทศต่าง ๆ ตลอดจนการไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนท่องเที่ยวอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวของจังหวัดตรังในอนาคต

4. รูปธรรมพื้นที่ต้นแบบ

4.1 การสร้างการมีส่วนร่วม และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชน

กรณีบ้านเขาหลัก ต.น้ำผุด อ.เมือง จ.ตรัง

ชุมชนบ้านเขาหลัก ตำบลน้ำผุด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เป็นหนึ่งในหมู่บ้านต้นแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในปณารักษ์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่นี้ยังเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงด้วยต้นทุนทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งน้ำและป่าไม้ และได้นำมาต่อยอดสู่การท่องเที่ยวด้วยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ

การบริหารจัดการชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเป็นคณะกรรมการกลางในการบริหารจัดการชุมชน ซึ่งยึดหลักการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน ด้านชาวบ้านในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ผู้ใหญ่บ้านนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวไปปรึกษาหารือชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรอื่นในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน เช่น ด้านการท่องเที่ยวมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจท่องเที่ยวบ้านเขาหลัก เป็นหลักในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวชุมชนสร้างการรู้สึกเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชน ซึ่งคนในชุมชนร่วมกันออกกฎเกณฑ์หรือข้อตกลง และมีกฎ-กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวที่ใช้ในการบริหารจัดการชุมชน และได้มีการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว โดยประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันพัฒนา ภายใต้ต้นทุนฐานทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ในชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเขาหลักพบว่าก่อนสถานการณ์ระบาด COVID19 สามารถสร้างรายได้ประมาณ 300,000 บาทต่อปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30 ของรายได้ทั้งหมดของกลุ่มกิจกรรมชุมชน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดรายได้ด้านอื่น ๆ เช่น การประกอบอาหารของกลุ่มแม่บ้านที่นำวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน มาจัดเลี้ยงอาหารประมาณเฉลี่ย 400,000 บาทต่อปี หรือร้อยละ 40 ของรายได้ทั้งหมดของกลุ่มกิจกรรมชุมชน และรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น กล้วยหินฉาบ ขนมทองม้วน น้ำสมุนไพร ผลิตภัณฑ์จักสาน งานไม้ ของที่ระลึก ผัก ผลไม้ตามฤดูกาล รวมมูลค่า 300,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 30 ของรายได้ทั้งหมดของกลุ่มกิจกรรมชุมชน ซึ่งจากการกิจกรรมของกลุ่มชุมชนบ้านเขาหลักที่เข้มแข็งนั้น ก่อให้เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่น สร้างรายได้เสริมที่ดีแก่ชุมชน และมีการกระจายรายได้ สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้เป็นอย่างดี

4.2 การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และการปรับตัวมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขภาพวิถีใหม่

กรณีศึกษา บ่อหินฟาร์มสเตย์ ต.บ่อหิน อ.สิเกา จ.ตรัง

ชุมชนการท่องเที่ยว บ่อหินฟาร์มสเตย์ ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เป็นหนึ่งในชุมชนการท่องเที่ยวต้นแบบด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยได้ริเริ่มการท่องเที่ยวชุมชนจากการ

สมัชชาสร้างสุขสร้าง สานพลังไตรภาคีสร้างเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

รวมตัวของชาวบ้าน ที่มีอาชีพประมงเพาะเลี้ยงปลาเก๋า ปลากระพงขาว ในนามกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจุต เกิดขึ้นภายหลังประสบ ภัยพิบัติสึนามิในปี 2547 ซึ่งจุดเปลี่ยนสำคัญให้สมาชิกของกลุ่มและคนในชุมชนมีการพูดคุยปรึกษากัน การประชุมกลุ่ม ย่อยของหมู่บ้านเพื่อออกแบบการจัดการฐานทรัพยากรป่าชายเลนร่วมกัน กลุ่มได้รับการพัฒนาและต่อยอดให้เป็นศูนย์ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และได้รับรางวัลกลุ่มเกษตรกรดีเด่นในปี พ.ศ. 2551 ในขณะเดียวกัน กลุ่มก็ได้เริ่มเรียนรู้และทำการท่องเที่ยวขึ้น โดยมีทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน การปลูกหญ้าทะเล พายเรือคอกก การชมทัศนียภาพหมู่เกาะอ่าวสิเกา และในปีพ.ศ. 2554 ได้รับเริ่มโครงการธนาคารต้นกล้าหญ้าทะเลร่วมกับ มทร. ศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง การริเริ่มโครงการที่ผลักดันด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เป็นการดำเนินการภายใต้หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการสร้างความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม และกระตุ้นให้ชุมชนเป็นเจ้าของและวางแผนในทรัพยากรธรรมชาติ และในปี พ.ศ. 2556 บ่อหินฟาร์มสเตย์ ได้รับรางวัลกินรีท่องเที่ยวชุมชนประจำปี พ.ศ.2556 จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ยิ่งสร้างความและส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี และในปีพ.ศ. 2558 บ่อหินฟาร์มสเตย์ร่วมกับศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเลที่ 6 จ.ตรัง ในการพัฒนา “ธนาคารต้นกล้าหญ้าทะเล” เพาะชำหญ้าทะเล เมื่อได้ขนาดแล้วก็จัดกิจกรรมปลูกหญ้าทะเล โดยเฉพาะการปรับเป็นกิจกรรมสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวมาทำกิจกรรมเชิง CSR การปลูกป่าชายเลน การปลูกหญ้าทะเล เป็นโอกาสทั้งการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างห้องเรียนธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ของชุมชนและนักท่องเที่ยว พัฒนาการในการจัดการการท่องเที่ยวด้านทรัพยากรธรรมชาติได้ส่งผลเชิงบวกอย่างเห็นได้ชัด เมื่อ ปีพ.ศ. 2561 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจุต (บ่อหินฟาร์มสเตย์) ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนชายฝั่ง ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.2558 และในปี พ.ศ. 2563 ได้รับการประกาศเขตพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยกรมการท่องเที่ยว และได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน CBT Thailand Standard 2020-2022 และรางวัลหมู่บ้านท่องเที่ยวชนบท สาขาหมู่บ้านท่องเที่ยวโฮมสเตย์ยอดเยี่ยม (Best Homestay) อันดับ 3 ทำให้ ชุมชนมีองค์ความรู้ของการจัดการท่องเที่ยว ด้านการเรียนรู้ สร้างลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับทั้งชาวบ้านเอง และนักท่องเที่ยว ต่อยอดการจัดการการท่องเที่ยวด้านทรัพยากรธรรมชาติ เพื่ออ้าวงไว้ให้ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

การปรับตัวมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขภาพวิถีใหม่ มีการปรับตัวของกลุ่มที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในส่วนผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกที่ปรับสู่การทำตลาดออนไลน์เพิ่มมากขึ้น มีการสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวโดยมีการพัฒนาตามมาตรฐานการท่องเที่ยวปลอดภัย และการปรับตัวมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขภาพวิถีใหม่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นเรื่องความปลอดภัยด้านสุขอนามัยแก่นักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ ภายใต้โครงการ Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA) ตั้งแต่ก่อนเดินทาง ระหว่างเดินทางและภายหลังการเดินทาง และเพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการควบคุมโรค ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดี มีความสุข และมั่นใจในความปลอดภัยด้านสุขอนามัย จากสินค้าและบริการ

ของชุมชนการท่องเที่ยว โดยผู้นำชุมชนและกลุ่มสมาชิกในชุมชนได้นำมาตรการความปลอดภัยด้านสาธารณสุข ผนวกกับมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพของชุมชน เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัส COVID-19 และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์ โดยได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากโครงการความร่วมมือของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพและหน่วยงานภาครัฐภายในจังหวัดตรัง อย่าง สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตรัง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดตรัง และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5. การดำเนินงานการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการปรับตัวภายใต้สถานการณ์ New Normal

สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (Covid -19) ส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ที่ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อป้องกันการติดต่อโรคระบาด และเพื่อความอยู่รอด สถานการณ์การแพร่ระบาดในปัจจุบันทวีความรุนแรง ภาคเศรษฐกิจ และสังคมได้รับผลกระทบในวงกว้าง คงมีเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู เนื่องจากการหยุดชะงักของการเดินทางท่องเที่ยว

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค กรมอนามัย และกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ภาครัฐช่วยภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวและบริการ ตลอดจนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ได้ร่วมจัดทำและดำเนินการตามแนวทางด้านความปลอดภัยด้านสุขอนามัย Safety & Health Administration (SHA) เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดี เกิดจากมาตรการความปลอดภัยด้านสุขอนามัย ผนวกกับมาตรฐานการให้บริการที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้ประเทศไทยยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอย่างยั่งยืน สร้างความพร้อมในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ New Normal โดยประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวและบริการ รวมทั้งกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว ซึ่งจะครอบคลุม 10 ประเภทกิจการ ได้แก่

1. ภัตตาคาร ร้านอาหาร
2. โรงแรม ที่พัก และห้องจัดประชุม
3. นันทนาการ และสถานที่ท่องเที่ยว
4. ยานพาหนะ
5. บริษัทนำเที่ยว
6. สปา /นวดเพื่อสุขภาพ และสถานเสริมความงาม
7. ห้างสรรพสินค้า และศูนย์การค้า
8. สนามกอล์ฟ หรือสนามฝึกซ้อมกอล์ฟ
9. โรงมหรสพ การจัดให้มีมหรสพ การแสดงดนตรี
10. ร้านค้าของที่ระลึก และร้านค้าอื่น ๆ

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสร้างเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

ทั้งนี้ ในส่วนของกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชน จะอยู่ในหมวดที่ 3 นันทนาการ และสถานที่ท่องเที่ยว โดยเน้นย้ำให้เร่งดำเนินการตามแนวทางความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA)) ตามประเภทกิจการท่องเที่ยว

สำหรับกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่จังหวัดตรัง มีวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชัง บ้านพรุจุต (บ่อหินฟาร์มสเตย์) เป็นชุมชนต้นแบบในการนำการปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยด้านสาธารณสุขมาใช้ในชุมชน เพื่อรองรับการท่องเที่ยว ทั้งนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจุต (บ่อหินฟาร์มสเตย์) ได้เล็งเห็นประโยชน์ของกลุ่มเอง ในฐานะผู้ให้บริการ เมื่อดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด และผ่านการรับรองโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจเลือกเดินทาง หรือใช้บริการเฉพาะสถานประกอบการหรือแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านการรับรอง จึงได้ดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

1. ตั้งจุดคัดกรอง จัดให้มีการตรวจวัดอุณหภูมิ ที่ล้างมือพร้อมสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์สำหรับล้างมือ ลงทะเบียนไทยชนะ หรือลงชื่อในสมุดบันทึกการเข้าเยี่ยมกลุ่ม
2. จัดทำแผนป้ายณรงค์ให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) D (Distancing)-M (Mask Wearing)-H (Hand Washing)-T (Testing) -T (Thai Cha na)
3. จัดห้องประชุมโดยคำนึงถึงการเว้นระยะห่าง จัดเก้าอี้ที่นั่งห่างกันประมาณ 1 เมตร หลังจากใช้ห้องประชุม จะมีการทำความสะอาดห้อง โต๊ะ เก้าอี้ โดยนัายาทำความสะอาดทุกครั้ง
4. จัดโต๊ะนั่งรับประทานอาหาร นั่งได้ไม่เกิน 4 ที่นั่ง สำหรับอาหารแยกเป็นชุด เพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัส
5. ที่นั่งภายในเรือนำเที่ยวมีการทำเครื่องหมายเว้นระยะห่าง กำหนดจุดที่นั่งและจำนวนผู้โดยสารให้เหมาะสม

ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการความร่วมมือประชาสัมพันธ์ วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการชุมชน ตามชุมชนต้นแบบความปลอดภัยด้านสุขอนามัย ไปยังเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตามแนวทางความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA)) ประเภทกิจการนันทนาการและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อนำไปปฏิบัติ เตรียมรับรองนักท่องเที่ยว เป็นการยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการของจังหวัดตรัง และพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีสุขภาวะที่ดี ทั้งด้านความปลอดภัยด้านสุขอนามัย และการบริการที่เป็นเลิศซึ่งมีชุมชนที่ได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวแล้วจำนวน 5 ชุมชน ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปลากระชังบ้านพรุจุต (บ่อหินฟาร์มสเตย์) วิสาหกิจชุมชนล่องแพบ้านน้ำราบ วิสาหกิจชุมชนผ้าทอนาหมื่นศรี วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวกันตังเมืองเก่า และวิสาหกิจชุมชนล่องแก่งบ้านเขาหลัก

นอกจากนี้ก็มีปรับตัวของชุมชนท่องเที่ยวในด้านการพัฒนาเพื่อต่อยอดผลิตภัณฑ์และการทำตลาดออนไลน์โดยพบว่าแม้ชุมชนปิดการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ในบางชุมชนก็ยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น กรณีวิสาหกิจผ้าทอนาหมื่นศรี มีการปรับการใช้วัสดุพัฒนาสินค้าจากผ้าทอให้มีราคาลดลงที่คนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงได้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ การร่วมกับภาควิชาการในการพัฒนาเพื่อต่อยอดเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ในชุมชน เช่น กรณีบ้านเขาหลักที่มีการร่วมกับ มทร.ตรังในการพัฒนาเพื่อต่อยอดเรื่องไก่ดำ กรณีเกาะ

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่สร้างเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

สุกรในการพัฒนาแปรรูปจากปฐมา รวมทั้งในหลายพื้นที่ที่มีการเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์ทั้งช่องทางของกลุ่มและเครือข่ายสนับสนุน เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นว่าแม้การท่องเที่ยวชุมชนในจังหวัดตรังจะยังไม่สามารถดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจากภาวะการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID19) แต่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนก็ไม่ได้หยุดนิ่ง ทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่กำลังส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานด้านความปลอดภัยและสุขอนามัย ในส่วนชุมชนท่องเที่ยวมีการปรับตัวทั้งการเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัย สุขอนามัย การปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อสร้างรายได้ และเพื่อรองรับการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรังเมื่อมีการเปิดการท่องเที่ยวของจังหวัดในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นวพันธุ์ นาคบรรพ. (2550).แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา.(วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต).จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2561, จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/20168>
- สินธุ์ สโรบล, อุดร วงษ์ทับทิม และ สุภาวณี ทรงพรวาณิชย์. (2545). การท่องเที่ยวโดยชุมชน : แนวคิดและประสบการณ์. เชียงใหม่: บริษัทเมืองนวัตน์จำกัด.
- World Tourism Organization. (2017). UNWTO Annual Report 2016. Accessed August 18, 2019, <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284418725>

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่สร้างเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

มติที่ 2 ความมั่นคงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ: การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

1 กรกฎาคม 2564

รับทราบ ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมโดย มีการใช้ฐานทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้นักท่องเที่ยว มีการกำหนดทิศทางและการจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ชุมชน มีการพัฒนาคน การสร้างรายได้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน และปัจจุบันมีพื้นที่ชุมชนในจังหวัดตรังที่ต้องการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยวอีกหลายพื้นที่

ตระหนัก ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานสนับสนุน มีสถาบันการศึกษา เข้าร่วมส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในหลายพื้นที่ และยังต้องการการบูรณาการกับองค์กรภาคี เครือข่าย และหน่วยงานภาครัฐเพื่อดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรังไปในทิศทางเดียวกันขยายชุมชนท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้นและเป็นรูปธรรม

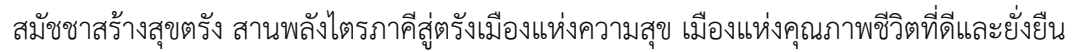
กังวล ว่าจากโอกาสทางนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการสนับสนุนแผนงานโครงการจากหลากหลายหน่วยงาน แต่ยังขาดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทำให้เกิดการซ้ำซ้อนของกิจกรรมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และยังมีช่องว่างระหว่างการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการท่องเที่ยวกระแสหลัก

ห่วงใย ว่าจากสถานการณ์การระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) ทำให้ชุมชนท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวกังวลเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และขาดความต่อเนื่องการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งระดับชุมชนและเครือข่าย

เห็นว่า การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรังในสถานการณ์โควิด19 และยุคหลังโควิด19เป็นแนวทางสำคัญยิ่งที่ภาคีเครือข่ายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมให้ความร่วมมือ และควรมีนโยบายสาธารณะเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันดำเนินการ และขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรม

จึงมีมติดังต่อไปนี้

1. ขอให้จังหวัดตรังโดยสำนักงานจังหวัดเพิ่มกลยุทธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนในแผนพัฒนาจังหวัดในยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ให้มีคุณภาพเพื่อสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง
2. ขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังพัฒนาสภาการท่องเที่ยวจังหวัดให้เป็นพื้นที่การปรึกษาหารืออย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์เพื่อสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง โดยเปิดโอกาสให้มีภาคี

3. ขอให้สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตรังเป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีแผนงานโครงการที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชน และมีการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง ร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานตรัง องค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ภาควิชาการ ทั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง มหาวิทยาลัยสวนดุสิตศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง และภาคเอกชน ทั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง สมาคมการท่องเที่ยวและโรงแรมจังหวัดตรัง บริษัทประชารัฐสามัคคีจังหวัดตรัง(วิสาหกิจเพื่อสังคม) และตัวแทนภาคประชาชน ทั้งจากชมรมส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง และกลุ่มองค์กรชุมชนที่ดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เกี่ยวข้อง
4. ขอให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรังเป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับภาคีภาครัฐทั้งสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด และภาควิชาการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของฝากที่ระลึกที่มีคุณภาพเพิ่มมูลค่ามีเอกลักษณ์ ในชุมชนท่องเที่ยวสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้บริโภค
5. ขอให้สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง มหาวิทยาลัยสวนดุสิตศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง ซึ่งมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว สนับสนุนการวิจัย บริการวิชาการ และจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตลอดจนเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ต่อสาธารณะ
6. ขอให้องค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(อพท.) สนับสนุนองค์ความรู้และกระบวนการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง เช่น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง การสนับสนุนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของคนและการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่ตรังเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

7. ขอให้องค์กรภาคเอกชนทั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง สมาคมการท่องเที่ยวและโรงแรมจังหวัดตรังส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกระแสหลักและการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดการยกระดับและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค และระดับประเทศสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน
8. ขอให้ชมรมส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรังร่วมกับบริษัทประชารัฐรักสามัคคีตรัง (วิสาหกิจเพื่อสังคม) เปิดเวทีรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อผลักดันให้เกิดแผนงานโครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกกลุ่มชุมชนท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
9. ขอให้ชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดตรังส่งเสริมตนเองให้เข้าถึงและผ่านการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น มาตรฐาน SHA มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นต้น

การนำเสนอข้อมูลประเด็นด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

ความมั่นคงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ: การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง

สมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไทรภาคีสู่ตรังเมืองแห่งความสุข
เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

คณะอาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยว ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง ร่วมเป็นคณะกรรมการและประชุมสมาชิก สหภาพจังหวัดตรัง “สร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่ตรังเมืองแห่งความสุข เมืองคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน แบบ New Normal”

By สรรควิเรศ กระจ่างทอง / In ภาพกิจกรรม / July 1, 2021

อ.มาชฤทธิ์ ชูช่วย และ อ.ทัศนาวลัย ดันติเอกรัตน์ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยว ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ในประเด็น :การท่องเที่ยวโดยชุมชน ในการประชุมสมาชิกสหภาพจังหวัดตรัง “สร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่ตรังเมืองแห่งความสุข เมืองคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน แบบ New Normal” ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน ถึง 1 กรกฎาคม 2564 เวลา 08.30-16.00 น. ณ ตึกอำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสตรัง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการการท่องเที่ยว ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง เข้าร่วมเวทีพิจารณาและรับรองมติ สมัชชาตรังสร้างสุขฯ

By สรรค์วิเศษ กระจ่างทอง / In ภาพกิจกรรม / July 2, 2021

อ.มาชฤทธิ์ ชูช่วย อาจารย์ประจำสาขาวิชาการการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง เข้าร่วมเวทีพิจารณาและรับรองมติสมัชชาตรังสร้างสุขฯ งานสมัชชาสร้างสุขตรัง สานพลังไตรภาคีสู่ตรังเมืองแห่งความสุข เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน 5 ประเด็นหลัก โดย นายขจรศักดิ์ เจริญโสภา ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังเป็นประธาน กล่าวปาฐกถา และมีนายแพทย์ จำรัส สรพิพัฒน์ ประธานคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ เป็นประธานพิจารณารับรอง และในการนี้ อาจารย์มาชฤทธิ์ ชูช่วย ได้รับเกียรติเป็นตัวแทนด้านวิชาการ ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดตรัง นำเสนอ มติด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชนจังหวัดตรัง ต่อที่ประชุม เวลา 13.00 – 16.00 น. วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ณ ตึกอำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสตรัง

